

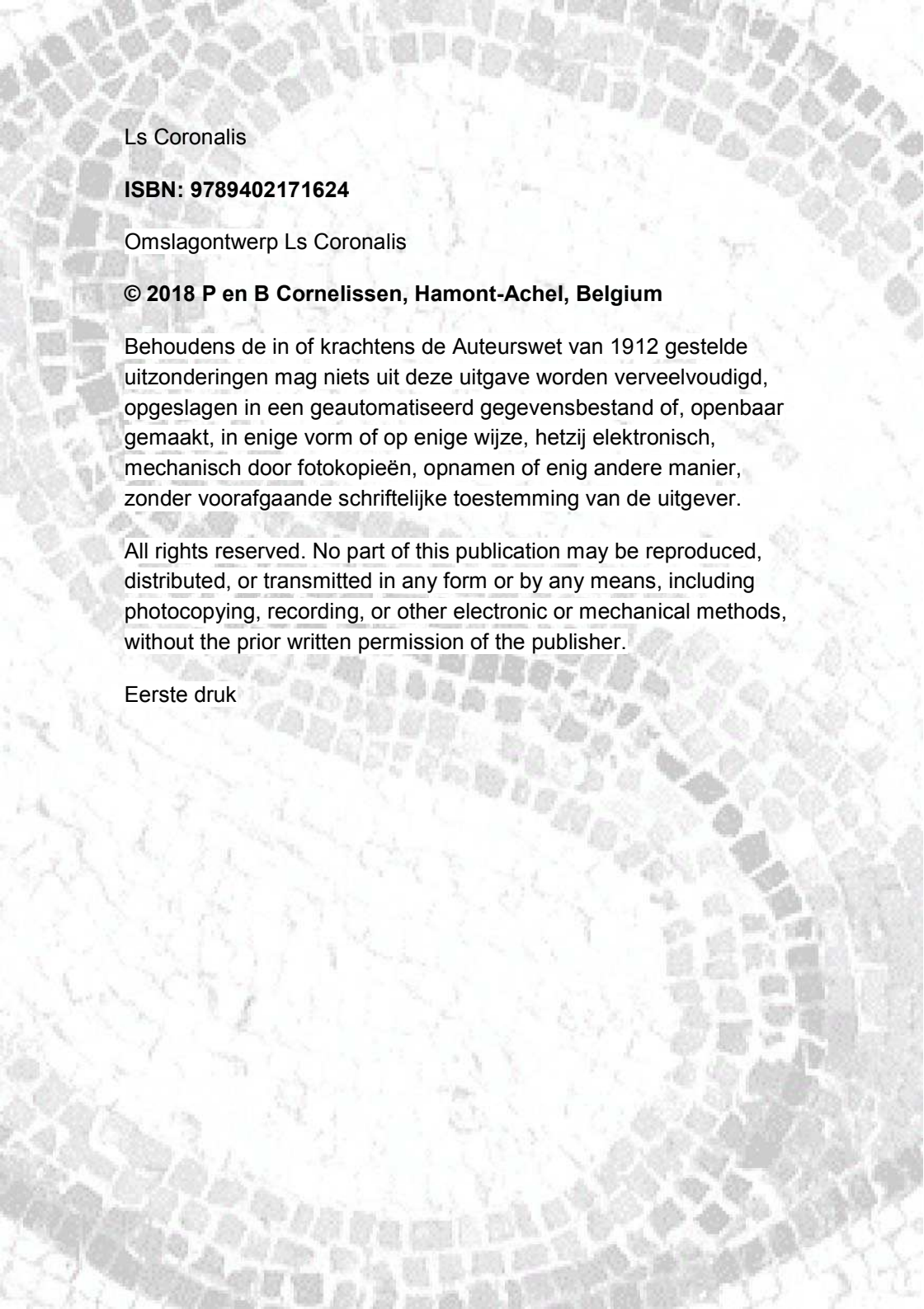

**Uit het leven gegrepen:
liefde, lijden en levenswijsheid
in het oude Rome**

**Uit het leven gegrepen:
liefde, lijden en levenswijsheid
in het oude Rome
Ls Coronalis**

Ls Coronalis

ISBN: 9789402171624

Omslagontwerp Ls Coronalis

© 2018 P en B Cornelissen, Hamont-Achel, Belgium

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of, openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted in any form or by any means, including photocopying, recording, or other electronic or mechanical methods, without the prior written permission of the publisher.

Eerste druk

Woord vooraf

Neen, we zijn in die paar duizend jaren niet veranderd: Seks, schandalen, schraapzucht, machtswellust, gezondheid, ziekte, rijkdom, armoede, geloof en bijgeloof, ... het zijn en waren de hot items van de samenleving.

In dit boekje passeren een aantal Romeinse schrijvers de revue, elk met hun kijk op de samenleving en op de zin van het bestaan.

Vertalen is verraden. Om die reden wordt, zoveel als kan, vooraf de Latijnse versie gegeven en dan de Nederlandse vertaling. Op die manier kan de liefhebber onder u zijn of haar Latijn nog wat bijschaven of hij of zij kan de vertaler verguizen. De vertaling is niet altijd letterlijk, het moet leesbaar blijven.

De schrijvers spreken tot ons vanuit een andere tijd. Af en toe is er enige duiding vereist. Achterin wordt de nodige achtergrondinformatie gegeven .

2².

Marcus Valerius Martialis werd in **40 na Christus** geboren te **Bilbilis** (nu Calatayud) in het noorden van Spanje. Zijn welgestelde ouders gaven hem een goede opleiding. Omstreeks 64 na Christus trok hij naar Rome. Tot in 98 heeft hij daar als een echte bohémien rondgezworven, geschreven en geschooid. Toen is hij weer op kosten van Plinius naar zijn geboortegrond teruggekeerd, waar hem door een bewonderaarster een landgoed werd geschonken. Hij overleed in Bilbilis in **100 na Christus**.

De meer dan 1500, over 15 boeken verdeelde, epigrammen van Martialis zijn een verzameling van kijkjes op de bonte bedrijvigheid van de toenmalige wereldstad. Oorspronkelijk was een epigram een opschrift op een gedenksteen, een tempel en zo meer. Daarna heeft het zijn intrede gedaan in de literatuur als een kort, op zichzelf staand gedicht. Martialis kon als geen ander zijn vluchtige indrukken en geestige invallen met korte, rake trekjes in versvorm vastleggen. De epigrammen zijn een parade van drinkebroers, hoeren, vrekken, pedofielen, intriganten, armoedzaaiers, hoerenlopers, grijsaards, allerlei types die hij in het toenmalige Rome zelf opmerkte. Als de gelegenheid bestond liet hij het niet na om in zijn gedichten zijn patroni, waaronder keizer Titus Flavius Domitianus, te verheerlijken. Daarvoor werd hij beloond met wat geld of eten.

3.

Petit Gemellus nuptias Maronillae.

Gemellus wil absoluut trouwen met Maronilla.

Et cupit et instat et precatur et donat.

En hij begeert haar en hij dringt aan en hij smeekt en hij geeft cadeautjes.

Adeone pulchra est? Immo foedius nil est.

Is zij zo mooi? Integendeel, niets is lelijker.

Quid ergo in illa petitur et placet? Tussit.

Waarom wordt er dan naar haar hand gedongen en waarom valt ze in de smaak? Ze hoest.

Martialis I. 47

4.

Nuper erat medicus, nunc est vispillo³ Diaulus:

Onlangs was Diaulus geneesheer, nu is hij grafdelver.

quod vispillo facit, fecerat et medicus.

Wat hij doet als grafdelver, had hij ook gedaan als geneesheer.

Martialis I. 98

5.

Litigat et podagra Diodorus, Flacce, laborat.

Flaccus, Diodorus voert processen en hij lijdt aan jicht.

Sed nil patrono porrigit: haec cheragra est.

Maar hij schuift zijn raadsman niets toe: dit komt door de jicht aan zijn handen.

Martialis II. 30

6.

Mutua viginti sestertia⁴ forte rogabam.

Ik vroeg op goed geluk twintig sestertiën te leen.

Quae vel donanti non grave munus erat.

Dat was voor de gever zeker geen lastige opdracht.

Quippe rogabatur felixque vetusque sodalis.

Het werd namelijk gevraagd door een trouwe en oude vriend.